

Alegat. 147.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o wniosku p. Chrzanowskiego względem
zaopatrzenia kasy krajowej w stałą dotację.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu d. 7 lipca b. r. przekazał Wysoki Sejm komisji budżetowej do zbadania wniosek p. Chrzanowskiego następującej treści:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Kasa krajowa ma być zaopatrzona stałą dotacją;
- 2) Komisya budżetowa, roztrząsając przekazane jej do zbadania przedłożenie Wydziału krajowego o stanie funduszu krajowego w latach 1877 do 1880, zbada także w najstosowniejszy sposób zaopatrzenie kasy krajowej w stałą dotację i wnioski swoje na teraźniejszej sesji przedłoży“.

Wywiązując się z poruczonego jej zadania, komisya budżetowa przedkłada niniejszem Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Do roku 1877 zastępywały dotację kasową reszty kasowe, czyli pozostałości z rachunków z lat ubiegłych. Od chwili zaś, gdy na mocy uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 5 kwietnia 1876 i z dnia 26 kwietnia t. r. cała pozostałość kasowa z roku 1875 po potrąceniu pewnych kwot na specjalne cele przeznaczonych, wcieloną została do funduszu budowy gmachu sejmowego, kasa krajowa pozostała bez wszelkiej dotacji, czyli, że kasa krajowa nie posiadała od tej chwili żadnych zasobów, któreby jej służyć mogły do pokrywania regularnie wydatków bieżących w czasie, gdy dochody bieżące, t. j. dodatki do podatków w małych tylko nie nieznaczających kwotach wpływały.

Stosunek kwot, wpływających w pojedynczych miesiącach każdego roku, do sum, jakich koniecznie potrzeba na pokrycie nieodzownych potrzeb w tychże miesiącach, wykazany jest w załączonym do sprawozdania Wydziału krajowego o niedoborach funduszu krajowego wykazie ruchu kasowego.

Z wykazu tego okazuje się, że od roku 1877 począwszy, kasa krajowa regularnie do końca października jest bierną, t. j., że dochody wpływające do kasy w tych 10 miesiącach, nie pokrywają sumy potrzebnej na nieodzowne wydatki. Chwilowe te niedobory dosięgają w niektórych miesiącach kwoty 400.000 złr. Dopiero w listopadzie dochody zaczynają obficie wpływać do kasy krajowej, tak, że one nie tylko pokrywają bieżące wydatki, ale służą także na pokrywanie narosłych poprzednio miesięcznych niedoborów.

W pierwszych trzech kwartałach każdego roku Wydział krajowy jest zmuszony zaciągać pożyczki od innych funduszków lub od instytucyj finansowych na krótkie terminy i opłacać odsetki, które zależne są od chwilowego targu pieniężnego, a jako opłacane od pożyczek krótkotrwałych stosunkowo zbyt są drogie. W skutek tego powstaje corocznie znaczny wydatek, jak to wykazały zamknięcia rachunków za lata 1877 i 1878, już przez Wysoki Sejm zatwierdzone, jak niemniej wynik rachunkowy z r. 1879.

A gdy kwoty na te odsetki wydane w budżetach za lata 1877, 1878 i 1879 nie były przewidziane, więc i one przyczyniły się po części do ogólnego niedoboru funduszu krajowego.

Komisya budżetowa biorąc na uwagę przytoczone powyżej okoliczności, uwzględniając niemniej i to, że potrzeba posiadania dotacyi kasowej jest tak powszechnie uznaną, że we wszystkich krajach i państwach, dbających o utrzymanie ścisłego porządku w swojej kasowości, kasy krajowe i państwowe takową dotacyę posiadają, przyszła do przekonania, że dla utrzymania należytego w manipulacyi kasowej porządku, kasa krajowa winna być uposażoną w odpowiednią dotacyę kasową.

Komisya budżetowa mniemała jednak, że w chwili, kiedy Wysoki Sejm zniewolony jest zezwolić na zaciągnięcie pożyczki dla pokrycia niedoborów ostatnich trzech lat, nie na czasie byłoby podwyższyć potrzebną na ten cel kwotę, sumą na dotacyę kasową przeznaczyć się mającą. Nadto komisya budżetowa jest tego zdania, że wysokość dotacyi tylko przez Wydział krajowy odpowiednio do rzeczywistej potrzeby podaną być może. Dla tego też komisya budżetowa na razie sprawy tej ostatecznie nie załatwia ale proponuje Wysokiemu Sejmowi odesłanie jej do Wydziału krajowego do zdania sprawy na najbliższej sesyi. Tem śmieliej może komisya budżetowa wniosek taki postawić, że w skutek zezwolonego przez Wysoki Sejm pokrycia narosłych w ostatnich trzech latach niedoborów specjalną pożyczką, będzie Wydział krajowy miał do dyspozycyi pozostałość gotówki znajdującą się w funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 w kwocie złr. 200.000 i obligacye tejże pożyczki, własnością funduszu będącą w nominalnej wartości 158.000 złr.

Aby zaś uniknąć ile możności tego co dotychczas często było praktykowane, że budżet nie obejmował pokrycia, na niektóre wydatki konieczne, proponuje komisya budżetowa wstawienie do budżetu z tego tytułu odpowiedniej sumy na odsetki.

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Do budżetu na r. 1881 wstawia się kwotę złr. 20.000 na odsetki od kwot wypożyczanych na zaradzenie chwilowemu w ciągu roku brakowi gotówki w kasie krajowej.
2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedstawił odpowiednie wnioski celem zaopatrzenia kasy krajowej w stałą dotacyę.

Lwów dnia 19 Lipca 1880.

Przewodniczący

H. Wodzicki.

Sprawozdawca

Dr. Bernard Goldman.